

ՆԱԽԱԲԱՆԻ ՓՈԽԱՐԵՆ
IN LIEU OF A PREFACE

Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտում ստեղծված «Հնչյուն և լռություն. երաժիշտը և նվագարանը դարերի հոլովությամբ» խորագիրը կրող ցուցահանդեսը հայ երաժշտական մշակույթի կարևորագույն ոլորտներից մեկն այցելուների համար թանգարանային լեզվով բացահայտելու ինքնատիպ եղանակներից է:

Ցուցահանդեսի թեմատիկ բաժինների վեր-նագրերն ու Հայաստանի տարբեր թանգարան-ներից ի մի հավաքված երաժշտական արտե-փաստերի ձևավորումը բնաստեղծական շունչ են հաղորդում ավանդական նվագարանային մշակույթը գիտական ճշգրտությամբ և համա-կողմանի մատուցելու գաղափարին: Իսկ ցու-ցահանդեսի պատկերագրքի հրատարակումը միտված է դարերի հոլովույթից եկող նվագարա-նային մշակույթը հորիզոնական (տարածություն) և ուղղահայաց (Ժամանակ) մակարդակներում բոլորի համար հասանելի ու տեսանելի դարձնե-լուն: Հենց այդ նպատակով այստեղ ներառված են տարբեր գիտաճյուղեր ներկայացնող մերօր-յա մի խումբ մասնագետների հետազոտություն-ները՝ նվիրված նվագարանային մշակույթի բազմաշերտ դրսևորումներին: Հոդվածների թե-մաները և բովանդակությունը ներդաշնակորեն ամբողջացնում են ցուցադրվող վավերագրերն ու յուրօրինակ երկխոսության հրավիրում ըն-թերցողին: Նա հնարավորություն է ստանում վե-րաձվելու ցուցահանդեսի հեռակա ու մշտական այցելուի, հաղորդակցվելու մշակութային արժեք-

The exhibition *Sound and Silence. The Musician and Musical Instrument Throughout the Centuries* created and presented in the Komitas Museum-Institute is a unique way for visitors to discover one of the most important branches of music through the museological experience.

The section titles of the exhibition and the layout of the musical artefacts gathered from various museums in Armenia give a poetic dimension to the idea of representing traditional instrumental music culture with scholarly accuracy and comprehensiveness. The publication of the exhibition catalogue is aimed at highlighting the evolution of instrumental music throughout the centuries on both horizontal (distance) and vertical (time) levels, as well as making it accessible to all. To that end, the articles included in this catalogue sample from a group of modern-day scholars from various disciplines and are devoted to the multi-layered manifestations of the culture of instruments. The subject and content of the articles complement the documents and artefacts displayed and invite the reader to partake in an original dialogue. The reader gets a chance to become a permanent yet distant visitor of the exhibition, speak of cultural values, and then also think and discuss his perceptions and feelings regarding the evidence and ideas presented by the archaeologist, linguist, art historian, architect, ethnographer, and musicologist. The thematic logic of the articles is reminiscent of a collective monograph and offers a slightly different

ներին, ապա նաև մտորելու և իր ընկալումներն ու ապրումները քննարկելու հնագետի, լեզվաբանի, արվեստաբանի, ճարտարապետի, ազգագրագետի և երաժշտագետի ներկայացրած փաստերի ու գաղափարների հետ: Հոդվածների թեմատիկ տրամաբանությունը խմբային մենագրություն է հիշեցնում և առաջարկում է փոքրինչ այլ տեսանկյունից մոտենալ *հնչյուն* և *լռություն* հասկացություններին, նվագարան երևույթին, նվագարանագործ վարպետին ու երաժշտին, ծանոթանալ ավանդական նվագարանների տարբեր ընտանիքներին ու տեսակներին, առօրյա և ծիսական կյանքում իրականացրած գործառույթներին ու նշանակությանը, և, ի վերջո, նվագարան-երաժշտություն-հասարակություն հավերժական շղթայի հայաստեղծ օղակներից մեկին: Հոդվածագիր հեղինակների պրպտումներն օգնում են պեղածո, մատենապատկեր, վիմապատկեր ու հնչող նվագարան արարող վարպետների հետ միասին հատել ժամանակի սահմաններն ու Կոմիտասի ուղեկցությամբ հաղորդակցվել երաժշտական ինքնության խնդիրներին:

Գիրքն ունի հետևյալ կառուցվածքը՝ բովանդակություն, նախաբան, երախտագիտության խոսք, հոդվածներ, ամփոփումներ, ցուցանմուշների պատկերագիրք, օգտագործված գրականություն և անվանացանկ: Կրկնություններից խուսափելու նպատակով գրականության ցանկում ի մի են բերվել օգտագործված աղբյուրները, իսկ յուրաքանչյուր հոդվածի հղումներում նշվել են միայն

angle to approach the concepts of sound and silence, the phenomenon of the instrument, the master instrument-maker and musician, the different types and forms of traditional instruments, the functions and significance of instruments in everyday and ritual life, and finally, the Armenian eternal chain of instrument-music-society. The research of the authors help traverse the borders of time together with the excavated, illuminated, epigraphic and instrument creators and masters, and communicate with the issues of music identity with Komitas.

The book has the following structure: content, preface, acknowledgments, articles, abstracts, catalogue of exhibits, bibliography, and index. To avoid duplications, the selected bibliography includes the sources and literature used in all the articles, and the references in each article contains the authors' names and the publication year. The index presented at the end of the book will help the reader easily find the information he is interested in. The map, illustrations, and photographs will give a more complete picture of the culture of traditional instruments and about the masters who created them.

Hripsime Pikichian

Editor

հեղինակի տվյալներն ու գրքի հրատարակման տարեթիվը: Հոդվածներում հեղինակների հղած լուսանկարների մեծ մասը կարելի է տեսնել ցուցահանդեսը ներկայացնող պատկերագրքում: Գրքի վերջում տեղադրված անվանացանկն ընթերցողին կօգնի դյուրությամբ գտնել հետաքրքրող տեղեկությունները, իսկ քարտեզը, գծանկարներն ու լուսանկարներն առավել ամբողջական պատկերացում կտան ավանդական նվագարանային մշակույթի ու այն արարող վարպետների մասին:

Հռիփսիմե Պիկիչյան

պատասխանատու խմբագիր